

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogračkom i kalendarem letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINJE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Dr. Milač Simon, prof.
Trnava ul. 30. M. Ziber.

Više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Kda na sveti vse razpada — neminljivo eden vlada!

Papeštvo — neporišna skala.

V Djakovki, škofovskom mestu, stoji krasna katedrala. Na najvišnjem mestu prelepe kupole, štera se dviga nad veličastnim oltarom, ki je posvečen sv. Petri, stoji napis: „Ti si Peter (skala) i na to skalo bom postavio svojo Cerkev!“ Te napis je dao napraviti škof djakovski *Strossmayer*, velikani po duhi. I sam pravi:

„Tak se mi vidi, da je Jezus — naš Bog i Odrašenik, nindri še nikdar ne s takšov jasnostjov, s takšov odločnostjov... govorio, nego te, kda je napovedao i dao poglavari apoštolov — Petri najvišjo moč v Cerkvi božoj... Boža modrost i dobrota je že naprej vidila, da bo svet najbolje napadao ravno te fundament stalnosti i jakosti Cerkve bože, te steber življenja i njenoga edinstva, vrhovnost i krono njenoga apoštolskoga dela — zato je sv. Petri i v njem vsem njegovim naslednikom napovedao i dao prvo i poglavitno mesto v Cerkvi s takšov jasnostjov i odločnostjov, da toga nišče nemre tajiti, ki reč božo spoštuje.“

Kristuš sam je postavio Petra za najvišjega pastira svojoj Cerkvi. Obečao njemu je to najvišjo oblast pri Cezareji Filipovi, kda je Peter povedao tiste velke reči: „Ti si Kristuš, Sin živoga Boga.“ (Mt. 16, 16.) I te njemu je Jezus pravo: „Pa tudi jaz tebi povem: Ti si Peter — Skala — i na to skalo bom postavio svojo Cerkev i peklena vrata je ne bodo premagala. I dao ti bom ključe nebeskoga kraljestva. I kakoli boš razvezao na zemli, bo razvezano v nebesaj.“ (Mt. 16, 18-19). — Tu je Kristuš obečao Petri to najvišjo oblast. Kda je pa podelo, dao to oblast Petri? Bilo je po vstajenji Gospodovom. Jezus se prikaže pri „Tiberijskom morji“ (Jan. 21, 1) i je z apoštoli ribe i krüh. Po jedi pita Jezus Petra trikrat: „Šimon Janezov, ali me lübiš bole kak tej?“ I na trikratni svoj odgovor: „Ja, Gospod, ti znaš, ka te lübam“, je dobo Peter trikratno naročilo: „Pasi moje agnjecce, pasi moje ovce!“ (Jan. 21, 15-17).

Ali šče ščemo bole jasnij reči za Petrovo prvenstvo? Peter je bio prvi papa! I zgodovinska izročila pravijo, da se je apoštol Peter preselo v Rim, kda je kak prvi rimski škof mro mučeniške smrti pod vladov cesara Nerona. Sam protestantski slavni zgodovinar Harnack priznava, da je prebivanje i smrt apoštola Petra v Rimu ravno tak dobro dokazano kak najbolje dokazani dogodki prakršćanstva!

Sv. Peter je mro 67 leta po Kristušu. Njegov naslednik je bio sv. Lin — drugi papa na zemli i zdaj vladajoči papa Pij XI. so dvesto šestdeset prvi (261) naslednik sv. Petra! Kelko vladarskih rodbin je v tom časi spomrlo, prejšlo; kelko narodov prišlo i odišlo, držav ustanovilo i razrušilo, a papeštvo stoji, trdno stoji! Kelkokrat so šteli papeštvo zbrisati z zemle, vničiti, prepraviti! Pa je nej šlo!

Papeštvo je v istini boža ustanova i vsaki, ki se količkaj nepristransko i s pravim srcom zamisli v zgodovino papeštva, jo mora naravnost občudovati. Kak lepe so izjave včenjakov, šterim je vsaka istina sveta i jo ne potvarjajo. Čujmo, ka na priliko piše od papeštva protestantski zgodovinar *Macaulay*:

„Nega niedne stvari na tom sveti i je nikdar ne bilo, ki bi v takšoj meri zaslužila, da jo preučavamo, kak to zasluži rimo-katoličanska Cerkev. Zgodovina te Cerkve veže dve velkivi razdobji civilizacije, stari vek z novim. Nega niedne druge ustanove v Evropi, ki bi segala nazaj vse do onoga vremena, kda se je šče iz Panteona (po-

Obletnica kronanja Pija XI.

Preminočo sredo, 12. februara je minilo 14 let, kak je bio v Rimu kronani za papeža Pij XI. Na denešnje nedelo vsa katoličanska Cerkev naj-slovesneje slavi te dogodek. Po cerkvaj se predga od papeštva, njegove bože ustanovitve, predga se od Pija edenajstoga. Dnes katoličanski listi po celom sveti pišejo od papeštva i dnes katoliška društva obhajajo te den s

papeškimi prireditvami. Dnes vsa Cerkev, vsi verniki posebno goreče molijo za svojega najvišjega, vidnoga poglavara, za namestnika samoga Kristuša. Dnes moli sveta Cerkev; „O Bog, pastir i vladar vseh vernih, glej milostno na svojega služabnika Pija, ki si ga postavio svojoj Cerkvi za pastira; podeli njemu, da bo tistim, nad štere je postavljeni, z rečjov i djanjom na hasek, i tak s čredov, štera njemu je zročena, dosejno večno življenje.“

Kak je to nekaj lepoga! Vsa

katoličanska Cerkev je dnes v duhi zbrana pri svojem Oči — Piji XI. v Rimu. Katoličani vsega sveta, od mrzle Aljaske tam na severi do Avstralije tam na jügi, od Ognjene zemle v Jüžnoj Ameriki prek Afrike i Azije do Japonskih otokov, vsi so dnes v mislih v Rimu pri svojem poglavari. Vsi milijoni, ka nás je, smo kak edna sama družina, ki se raduje i veseli dnes s svetim Očom i ki goreče moli za njega. Istina, kak nekaj lepoga je to! Kaj takšega ne pozna i ne zmore niedna druga vera na sveti!

Glavar katoličanske Cerkve.

Štirinajset let že vodi, varno vodi Pij XI. sveto Cerkev. Je sin globoko verne družine. Rodio se je 31. marca 1857 v mesteci Desio v severnoj Italiji. V duhovnika je bio posvečeni 1879. v Rimu. Včio se je jako dobro i je v Rimu na Gregorianumi napravio trikratni doktorat: iz bogoslovja, modroslovja cerkvenoga prava. V Milani je bio bogoslovni profesor, od 1888 knjižničar v znamenitoj milanskoj knjižnici „Ambrosiana“ i od 1907. njeni ravnateo. Leta 1914. se je iz Milana preselo v Rim,

ganski tempel v Rimu) zdigavao proti nebi dim žrtve i kda so šče žirafe i tigri skakali po amfiteatri (rimskom cirkusu, kak so divje zverine raztrgale vnogo kršćenikov). Najodličnejše kralovske hiše so, či je primerjamo z dugovrstov rimskih papežov, kak či bi bile od včera... Edna arabska povest pripovedavle, da je velka piramida v Gizeh (v Egipti) bila napravljena od kralov, ki so šče živeli pred vesolnim potopom i da je samo ona od vsej človečij del vzdržala pred besnimi valovi. Tak je ravno s papeštvom. Bilo je preplavljeno s silnov povodnijov. Pa vseedno je dno njegovih fundamentov ostalo nepremeklivo. I kda je povoden odišla, se je med podrtijami... sveta pokazalo znova papeštvo v svetlosti sunca.“ (Ausgewählte Schriften III. 65 i sl.) — Lepa izjava od papeštva kak neporišne skale!

kde je bio vodja velke Vatikanske knjižnice. Po svetovnoj vojni ga je poslao Benedikt XV. za nuncijsa na Poljsko, v Varšavo. Njegovo delo na Poljskom je bilo jako blagosloveno. Tu je Pij XI. tudi poblize spoznao Slovane i pravoslavno cerkev. Zato je tudi razumlivo, zakaj so njemu ravno Slovani tak dragi, tak pri srci. Med Poljaki se je Pij navčio tudi dobro

Sv. Oča papa Pij XI.

poljski jezik. L. 1921. se je vrno v Italijo, postao kardinal i bio imenuvani za nadškofa v Milani. Kda je mro papež Benedikt XV. 22. januara 1922, je bio 6. februara izvoljeni i 12. febr. kronani za papeža Pija XI. Ob svojoj izvolitvi je vsemi sveti dao sporočiti, da bo zvesto čuvao nedotekljive pravice cerkve. — Pij XI. je velki znanstvenik, jako izobraženi. Poleg latinščine i grščine zna dobro tudi francoščino, angleščino i nemščino. — To je na kratko Pijovo življenje do nje-

gove izvolitve za papeža.

Postavo je pastira.

Kristuš sam je postavio papeštvo svojoj Cerkvi zato, da bi nezmotlivo vodil njegove ovce. Papež je vrhovni pastir vse Kristušove črede. I to je tudi Pij XI. Dokončao je štirinajsto leto svojega najvišjega služabništva božega. I kak blagosloveno je bilo njegovo delo! Na kraci si je poglednimo.

Sveti oča je ves cio, namen svojega dela pokazao v tom, da je vpe-lao za vso Cerkev novi svetek, svetek Kristuša Krala. S tem je z ednov rečjov povedano vse njegovo delo — Kristuš — kralj sveta. Kristuš naj vlada po celom sveti. Vlada naj v duhi vsakoga katoličana. Nadale Kristuš naj zavлада v srcaj vsej onij, ki so se od prave Cerkve ločili, naj zavлада ločenim kristjanom i razkolnikom i končno naj Kristuš zakraljuje vsem tistim, ki šče živejo v tmici poganstva i islamomohamedanstva; vsem tistim, ki šče pravoga Boga ne poznajo, vsem tistim, ki šče ne živejo v pravoj Kristušovoj Cerkvi.

I slavni protestantski pisateo *Friedrik Paulsen* piše:

„Papeštvo se je svojem cili, da duhovno vlada sveti, že v takšoj meri približalo, ka se je to šče pred kratkim časom sveti vidilo ščista nerazumlivo, nemogoče. Nezmotlivi papež vodi zdaj brez vsakšega notranjega odpora ne samo Cerkev z njenim duhovništvom i redovništvom, nego ma tudi na mišljenje lajikov, (to je neduhovnikov), posebno izobraženij lajikov, takši vpliv kak nikdar prle.“ (Paulsen, *Philosophia militans*, str. 65.)

Prelepe izjave nepristranskih drugovercov od papeštva katoličanske Cerkve!

S papeštvom je sam Kristuš. Zato je tam prava Cerkev, kde je papeštvo! Toga se tudi jako dobro zavedajo vsi zagriženi nasprotniki prave Kristušove

Kratko — Kristuš naj zakraljuje po celom sveti: katoličanom, ločenim kristjanom i poganom.

Poživitev verskoga življenja katoličanov.

Svet bo te bolši, kda bomo mi sami bolši. Nikaj prle! Te, kda se bomo mi sami „prenovili v Kristušu“. Zato sv. Oča v Rimu tak močno želejo i delajo na to, da bo v vsakom katoličani žarela tista nevstrašena i odločna vera, kak je žarela v dušaj prvih kristjanov. Zato trbej poživiti vero posameznikov, pravo krščansko življenje v družinaj i tudi v javnom življenji naj zakraljuje Kristušov duh. Te namen majo vse tiste lepe papeževе okrožnice, ki jih je poslao vsemi katoličanskimi sveti: okrožnica „Od krščanskoga vzgajanja mladine“, „Od krščanskoga zakona“ i one mnoge izjave od „Katoliške akcije“, štere zadnji cil je: „Vse prenoviti v Kristušu“, kak to tak lepo pravi sveti Pavel (Ef. 1, 10). Sv. Oča dobro zna, da, či ščemo svet pridobiti za Kristuša krala, moramo biti mi katoličani v istini katoličani, vsakši poedini izmed nas, vsaka družina, vse javno življenje. Pa to je ne samo delo duhovnikov. Za to trbe velke pomoči neduhovnikov — lajikov.

„A „jedro katoličanske obnove je družina. Njena zibelka, zibelka obnove je ne na cesti, ne v parlamentu, ne v šoli, nego v hiši — — — Katoličanska obnova prihaja od svetoga duha i se poraja tam, gde začne naravno življenje, v družini“, tak pravi dober poznavalec papeževih misli *Robert Mäder*.

I vidimo, da rodijo papeževе okrožnice pri katoličanaj velki sad. Po sveti vstaja mladi katoličanski rod, ki nam davle najbouše vüpanje za bodočnost. Vstaja odločni rod med kmečkov, delavskov i ka je najbolje razveseljivo, tudi med šolanov, dijaškov i akademskov mladinov. Vstaja že v vnojih državaj i tudi pri nas v Sloveniji.

Delo za cerkveno zedinjenje.

Na Poljskom se je sv. Oča Pij XI. kak nuncijs, poblize spoznao s pravoslavnov verov. Zato nam je razumlivo, zakaj s takšov lübeznejov i gorečnostjov dela za cerkveno zedinjenje i prosi, da bi Kristuš bio kralj tudi „tistih, ki jih slepi verska zmota ali loči razkol“ i bi jih naj presladki Jezus pozvao „nazaj v zavetje resnice i k edinosti vere, da bo ena čreda, en pastir“.

I kak lahko pravimo, da je Pij XI. papež i apoštol, glasiteo notranjega, živoga katoličanstva, verskoga življenja pri katoličanaj, tak lahko pravimo, da je Pij XI. tudi velki apoštol cerkvene

Cerkve. I zato oni nikaj bole ne napadajo, kak ravno papeštvo! Poglednite samo vse tiste, ki so „svobodnoga“ mišljenja — „svobodomiselce“, poglednite bolševice, komuniste! Od žganjaraj pa do vseučiliškej stolic blatijo papeštvo i ga slikajo za največše sovražnike „sreče, blagostanja“ človeštva. Razumlivo. Edino katoličanstvo s svojim nezmotljivim papeštvom more rešiti človeštvo pred boljševiškim suženjstvom, robstvom i zato tisti, ki glasio „komunistični raj“ na zemli, upravičeno vidijo v papeštvu svojega najmočnejšega, ja, edinoga resnoga nasprotnika. — Pa, kak se jih je dozdam telko, se bodo tudi tej sovražniki Kristušovi razbili ob Petrovoj skali!

Zato pa — ostanimo verni, zvesti papeštvu, Petrovoj skali i s tem ostanimo verni, zvesti Kristušu samom!

edinosti. V Rimu je tudi ustanovo poseben zavod, ki se zove „Vzhodni institut“, na šterom se duhovniki pripravljajo za delo za cerkveno zedinjenje. Sv. Oča je postavil najbouse poznavalce pravoslavne cerkvi za profesore na te zavod. I tudi vsem drugim katoliškim učenjakom, bogoslovnim profesorom, ki se s svojim delom trudijo za cerkveno zedinjenje, pošila lepa pisma i jih v njih navdušuje za to veliko apostolsko delo. Med Slovenci je posebno znani univerzitetni profesor dr. Fr. Grivec kak jako dober poznavalec pravoslavja. Sv. Oča je v posebnom pismi pohvalo to njegovo veliko delo.

Kak sv. Oča prosi, da bi naj vsi katoličani molili, ka bi prišeo naskori tisti velki den, kda bi se ločeni pravoslavni Slovani združili s sv. Cerkvijovi!

Misijonski papež.

Tudi za misijone je Pij XI. izdao posebno okrožnico. V njoj navdušuje katoličane za misijonsko delo i naroča misijonarom, da naj vzgojijo kak največ domačih duhovnikov. Domačinom domačine za duhovnike! Domači duhovnik pozna dobro jezik svojega kraja; navade, značaj i lastnosti svojega ljudstva. Zato nam postane razumljivo, zakaj je v zadnjem desetletju tak naraslo število domačih misijon-

skih duhovnikov, redovnikov i redovnic i misijonskih bratov i sester. Pa nam tudi postane razumljivo, zakaj ma sveta Cerkev zadnje čase v svojih misijonaj tak bogato žetev! Najlepše se razvijajo misijoni v Afriki. A najbolje so žmetni i nevarni na Kitajskom. Na leto se jih spreobrne do 400.000 poganov.

Sv. Oča je že več domačih duhovnikov posveto samo za škofo. To je močno vplivalo na ljudi v misijonskih krajih. S kakšim veseljom so na priliko pred leti sprejeli Kitajci svojih prvih pet domačih škofov, štere je sam sv. Oča v Rimu posveto. Sv. Oča je tudi priporočao v svojoj misijonskoj okrožnici, naj se ustanavljajo v misijonskih krajih domača semenišča. Misijonarje so šli na delo i zdaj se jih v teh semeniščih vzgaja okoli 18.000 domačinov za duhovnike.

V misijonaj celoga sveta se pozna blagosloveno delo našega svetoga Oče — Pija XI. — velkoga misijonskoga papeža!

— — —

Kak ne bi te posebno dnes naše srce bilo puno radosti i veselja, dnes kda obhajamo štirinajsto obletnico kronanja našega papeža Pija XI., ki je v istini pravi duhovni oča vsega človeštva na sveti! Istina je: kda na sveti vse razpada — neminljivo eden vlada!

Ne sodite, — pomagajte!

V našoj banovini se že duga desetletja dve stranki bijeta za moč i oblast. V ednoj stranki je slovensko katoliško, većinomama kmetsko ljudstvo, — v drugoj stranki vekši del slovenske šolane gospode i njuvi pomagači, od gospode odvisni mali ljudi. Kelkokrat se samo zavrti kolo politične sreče, vsikdar tevi dve stranki menjata krüh oblasti, ali — opozicije. Ednok vladajo „liberalci, ali demokrati“, potem pridejo na oblast „klerikaici“, stranka našega kmetskoga ljudstva.

Da je tak, nas nikaj ne straši. V življenju je edna pravica — smrt. V politiki pa, ka dnes eden zmaga, drugi pa je premagan. Če ne bi bilo te pravičnosti, neznosno bi bilo življenje v vsakoj državi, ge so politične stranke. Šteri so na oblasti, bi zrasli do nebes... bi ešče bole zablodili na pota greha i krivice kak dnes. Samo miseo, da kak merim jaz dnes tebi, tak boš mero ti vütro meni — brzda ništerne vročekrvneže, i samo zato ostanejo stranke i strankarje — či tudi samo na oči — pri meri pravičnosti. Da se menjajo stranke i strankarje, teda to ne nikša nesreča, obžalovati pa moramo, ka se posebno v zadnjih letaj postavljajo za veške politične generale ljudje, šterim ta visika šarža ne prinese drugo, kak nesrečo, žalost i nepotrebno trpljenje.

Takšo šaržo veškoga političnoga generala bi radi dali ništerni našemi — učitelji.

Višje sile pritiskajo naše učitelstvo na politično pole, tiste višje sile, povejmo po pravici — liberalne stranke, štere bi rade postavile na deželi proti „klerikalnoj“ duhovščini za liberalne nasprotnike — „napredno i nacionalno“ učitelstvo. Ne učitelstvo, nego politična organizacija liberalne, ln naj nam ne zamerijo — tudi ne liberalne gospode... bi rada mela veškoga političnoga generala v osebi narodnoga učitelja.

Ne pravite nam, ka ništerni učitelji sami silijo v liberalni tabor, ar tudi drugi stanovi majo poedinca, šteri mislijo, ka so rojeni za politične generale. Gledajte rajši na to, ka je sto procentna istina, da so samo politične stranke porinile naše učitelstvo na tisto pot, po šteroj — konči v našoj banovini, ne hodi velka većina slovenskoga naroda. Pritisk, šteri goni učitelstvo na našemi narodi neprijetna politična pota, ma v zakonitaj obliki različna imena. „Nestalnost učitelstva na službenom mestu“, „imenüvanje učitelja brez sodelovanja naroda“, „krivični disciplinarni postopek“, „izvenšolsko delo“ — i spodobno so lista lepa, v postavi skrita imena, pod šterimi se skriva nevsmileni bič za vsakoga, tudi najbolšega učitelja.

Narod ne ve, ka je učiteo ne stalen na svojem mestu. Lejko dela pošteno, požrtvovalno duga leta v občini,

lejko ga lübi i poštuje staro i mlado; to ga ne reši premestitve, če se zameri političnim mogočnikom. Ne delo za narod, nego delo za politično stranko se plačuje z dobrim službenim krajom, zato pa, naj se ne čüdi narod, če ma i more meti učiteo bolša vüha za žele stranke, kak za žele većine naroda.

Tudi to ne ve naš narod, ka dobra ali slaba učiteljska mesta delijo stranke. Narod nema nikše reči pri nastavitvi učitelja. To je tudi krivica i posledica te krivice čütića oba, narod i učiteo. V Slovenskoj krajini je vživao učiteo posebno poštuvanje, zato, ar ga je izvolo narod sam. Učiteo je meo samo ednoga gospodarja: svoj narod. Naše učitelstvo je bilo vajeno, ka so pri njem pritiskali na klüko, šteri so šteli meti politično pomoč. Dnes je naopak. Od naroda dostakrat odtrgani učiteo je izročen v milost i nemilost političnim špekulantom.

Naš narod ne ve, kak krivično sodijo dnesden učitelja. Učiteo najmre, kak vsi drugi uradniki — če kaj zagreši, ne bo sojen samo pri državnom sodišči, nego tudi pri — disciplinarnom sodišči. Imamo nešteto primerov, kda je bio pred tem sodiščom sojeni tudi takši učiteo, šteri je ne meo prilike, ka dokaže svojo neđužnost.

Ešče eden križ nosi naše učitelstvo: *izvenšolsko delo*. Pod tem imenom se učitelstvu dostakrat nalaga takše delo, za štero je ne izučeno, lejko pa tudi takše opravilo, do šteroga nema nikšega veselja.

Ništerni pravijo: slovenska duhovščina je tudi vezana i tak junaško se bori na strani našega maloga človeka. Istina je, tudi duhovnik je vezan. Kda dobi mešniško posvečenje, je že vezan. Ali te jarem je sladek i stalen. Te jarem je naložo vsikdar pravičen i večno dober Bog. Jugoslovanski učiteo pa nosi tisto breme, štero so naložile malokda pravične i vsikdar sebične politične stranke. Velko, neizmerno prednost ma duhovnik v tom pogledu, zato je krivičen sodnik on, šteri vidi na ednoj strani resan junaško borbo katoliške duhovščine za pravice svojega naroda, na drugoj strani pa ne zapazi, ka učitelstvo za takše junaštvo proti svojoj voli — nema nikšega fundamenta.

Mi ne zagovarjamo, ešče menje — branimo slovenskoga učitelja. Drugi je naš namen. Radi bi pokazali narodi *vretino greha* i ga prosili, naj pomaga porušiti tisti od neđužnih skuz sto i stokrat poškopleni zid, šteri dnes loči narod od svojih učitelov. Narod tudi mora terjati takšo postavu, štera njemi vrne njegovoga učitelja, ar naš narod potrebuje zavüpanja i poštuvanja vredno učitelstvo.

Mislimo, ka to želo lejko podpre tudi katoličanska duhovščina. (Je dužna. Vr.)

Cerkev i šola mata najmre sküpnio, učiteo i duhovnik se s sküpnov močjov borita za zemelsko dobro i za

Rous Matija:

Kmečko nasledstvo.

3. Ar vsa druga deca, štera ne prevzemejo očinoga imanja, majo pravico do školanja, dostakrat oča vse prišparane peneze meče samo v škole, a doma si nikaj nemro opomoči. Tudi mogoče sin, šteri je namenjeni, da prevzeme očino imanje, z jalom gleda na brate i sestre, štere se školajo. Zakaj bi ravno on bio gospod, jaz pa moram doma delati!? Zakaj se jaz nebi šolao?

4. Najžmetnejše pitanje je, kama z decov, štere je brat izplaćao. Resan, da lahko ido v škole, v obrt, v tovarne. Liki dnesden nega penez niti za sol, a kak bi mogli te koga šolati. Vnogi kažejo na Nemško. Tam je tudi te način nasledstva v veljavi i vsa deca, štera ne podedüjejo zemle, odido v mesta i se tü ka industrijski delavci pošteno preživljajo. Moramo pa znati, ka je v Nemčiji vnogo mest z jako razvitov industrijov i za to industrijo je potrebno dosta industrijskoga delavstva.

Prinas pa skoro nikše industrije nega i zato nemremo računati na to, da bi si ta deca mogla služiti krüh kak industrijski delavci. Prle je ešče pri nas te sistem bio mogoč, ar so nešterna deca šla v Ameriko, gde je bio dober zaslužek. A gde dnes najdejo delo? Vrženi so na cesto i s tistimi 5.000 Din, štere dobijo izplaćano, si nikaj nemrejo pomoči. Pa tudi dnes bi bio te sistem dober, če bi meli dobro vrejeno kolonizaciju, ki bi vsakšemi tomi deteti omogočila ustanovitev novoga doma v menje naseljenih krajaj na te način, da bi se njemi dalo brezobrestno dugoročno posojilo. Liki od toga smo ešče deleč. Vnogi mislijo, ka edino kolektivna, sküpnna zemliška lastnina lahko čuva zemlo pred prevelmim razdeljevanjom i bar v nekšoj meri zagotovi živlenski obstanek vsem članom družine. Zato si malo poglednimo to zemliško lastnino.

II. Kolektivna zemliška lastnina.

Na Hrvatskom, v Slavoniji, Srednjoj Srbiji, Bosni i Hercegovini i v Črnoj Gori so bile i so ešče jako razširjene takzване „kućne zadruge“. Tü si najmre sinovi, kda se oženijo, ne stvorijo svojega lastnoga doma, svojega ognjišća, nego ostanejo vsi v sküpnom gospodarstvu. Vsi sinovje s svojimi družinami kak tudi družine dece tej sinov stvorijo takšo kućno zadrugu. Tü je vse last vsej. Po očinoj smrti se nikaj ne razdeli. Vsi ostanejo dale v sküpnom gospodarstvu. Samo mesto oče, ki je bio starešina zadruge, so si člani zvolili novoga starešino, navadno najstarejšega ali najbolje sposobnoga. Starešina vodi vse gospodarske posle, drži red med člani zadruge. On na svojo roko ne sme nikaj delati, nego se o vsem mora posvetovati z ostalimi člani zadruge. Če je starešina ne sposoben za zvršavanje svoje dužnosti, si člani zadruge lahko zberejo drugoga.

Vnoge so dobre strani zadruge.

1. S tem, da ostanejo vsa deca v sküpnom domu, trbe vnogo menje hiž, gospodarskih poslopij, živine, gospodarskoga orodja.

2. Zemla ostane nerazdeljena. Nega telko mej. Gospodarski stroji se

večno zveličanje düš. Šola i Cerkev, učiteo i duhovnik delata i morata delati za narod. Oba — sküпно več opravita, zato moramo obsoditi borbo med učitelom i duhovnikom i moramo priporočati složno delo.

Bili so časi, kda smo si lejko dovolili svojo zavolo podrejenosti i nadrejenosti. Dnes za takši prepir ne vidimo nikšega fundamenta. Dnes je jugoslovanski učiteo rešen polovičarske izobrazbe i vsi vidimo, da se tudi trüdi, ka si pridobi ešče vekšo izobrazbo. Jugoslovanski učiteo je osvedočen, ka mata učiteo i duhovnik ednako ljubleno miseo: služiti našemi troedinomi narodi i zedinjenoj domovini, Jugoslaviji. Slüžiti toj ljublenoj misli i domovini je čast i sreća. Ta služba ma edno — za oba sküпно za preko: gospodarsko stisko i njenoga sina — bolševizem. Da bi to dvojno zapreko zadüšili, zato prosimo: ne sodite, pomagajte!

bole splaćajo. Ar je vnogo članov pri hiži, se zemla lahko dobro obdelavle i tudi pobošavle.

Slabe strani zadruge so: Vsakši človek ma prste k sebi obrnjene, vsakši gleda samo za sebe i za svoje najbližje. V zadruzi je več družin. Vsaka družina gleda, da najbolje pomaga svojim članom. Iz toga se rodijo večne svaje, ka pa te tam, kde jih je pet! Gotovo je žmetno takše sküпно življenje.

2. Vsakši je rad svoj gospod. Čiravno ma jako malo, itak je njegovo. Vsakši se trüdi, kak bi na svojem malom falati zemle najbolje preživio svojo družino. V zadruzi pa je vse vsej. Zato vnogi ne dela z veseljom. Zgodi se tudi, da edna družina ma malo dece, druga pa dosta. Deca drüge družine so šče premala za delo, nemrejo dosta delati, jejo pa le, i obleko njim tudi trbe. Na te način mora edna družina delati za drugo. Tüdi bi malošto šteo iti na žmetno delo v Francijo ali kama inan, če bi znao, da penezi ne bodo njegovi, nego vseh.

Zavolo tej slabih strani so že skoro vse zadruge razpadnole. Vsakša družina si je ustanovila svoj dom. Že prle kak je bila razdelitev zadrug z zakonom razdeljena, so že bile na skrivnom razdeljene.

Vnogi zahtevajo po raznih novinaj, da naj se v vsjoj državi z zakonom uvedejo zadruge i so v te namen izdelalali tudi že zakonodajstvo, štero bi vrejüvalo življenje v tej zadrugaj. Pravijo tudi, ka bi te nove, moderne zadruge odpravile vse slabe strani prejšnjih, starih zadrug. Zato si malo poglednimo, kak bi te zadruge zgledale.

1. Vse nepremičnine kmečkoga doma: zemla, hiža, gospodarska poslopja, kak tudi vse premičnine so sküpnna kolektivna lastnina vsej članov zadruge. Vsakši prirastek na vrednosti je lastnina vsej članov zadruge. Osebna lastnina poedinih članov je samo obleka i drüge takše stvari.

2. Vodja zadruge je starešina, šteri nemre razpolagati s kolektivnov lastninov zadruge brez pristanka vsej nad 18. let starih članov. Vsa dela v zadruzi se opravljajo po sküpnom dogovori vseh nad 18 let starih članov zadruge. Isto je, če zadrugu tvori samo edna družina.

3. Člani zadruge so vsi, šteri so se v tom domu rodili, ali so se priženili i šteri tudi živejo i delajo v toj zadruzi. Zato vsi tisti, šteri so se odselili iz zadruge, n. pr. da so se oženili, zgübjio vse pravice v toj zadruzi, a dobijo vse pravice v zadruzi, v štero so se oženili.

4. Preneha biti član zadruge:

a) šteri je postao član kakše drüge zadruge s tem, da se je oženo. Nadale tisti, šteri je odišeo v kakšo drugo pozvanje, v šterom se preživlja.

b) če se šteri član šče prostovolno izseliti iz zadruge, da si poišče drugo pozvanje ali pa ka si ustanovi svoj lasten dom. V tom slučajju se njemi po sporazumi vsej članov zadruge da nekša odpravnina.

c) če se šteri član ne pokorava štarešini zadruge, je zapravilvec ali nešče delati, ga sodna oblast na zahtevo većine članov lahko izklüči iz zadruge.

Vsakši član, šteri se je prostovolno izselo iz zadruge, lahko nazaj postane član, če ga sprejme većina članov.

5. Po smrti starešine se zadruga ne razdeli, nego se samo zvolio nova zadruga.

6. Zadruga se lahko razdeli:

a) če većina članov to zahteva, b) če vsakša sküpnina, štera si šče ustanoviti lastno zadrugu, lahko dobi najmenje telko zemle, kelko je z zakonom predpisano.

7. Če se zadruga razdeli v več zadrug, se zemla razdeli, po glavaj, a ne družinaj. Družina, štera ma več dece, dobi več zemle.

8. Vse sküпne stroške gospodarstva nosi cela zadruga. Med te stroške spadajo: obleka, gostüvanja, sprevodi, šolanje. Vse osebne stroške, kak osebne duge, sodne kazni inosi vsaki poedini član. Če plaća za njega zadruga

se njemi to zaračuna ali pri odpravnini ali pri obleki ali na kakši drugi način.

Tak naj bi izgledalo bodoče naše gospodarsko i družabno življenje. Takša kolektivna zemliška lastnina je previdnejša i bole primerna od individualne, ar je zemlja že samo po sebi kolektivna lastnina. Zato zahteva tudi zakonodavstvo, štero temelji na toj kolektivnoj lastnini.

To so v glavnom razne smeri kmečkoga dednoga prava i mišljenja raznih vučenih ljudi. Tudi smo pregledali predloge i zakonske osnutke, šteri bi ščista na novi način, bar pri nas, vredili vse naše življenje.

(Dale)

NEDELA

druga predpostna.

Evangelij (Luka 8). Tisti čas, gda se je zbirala velka množina i so iz mest prihajali k njemu, je povedao v priliki: „Sejač je šo seme sejati. I gda je sejal, ga je nekaj spadnolo poleg pota i je bilo pohojeno i fiće neba so ga poklūkale. Drugo je spadnolo na pečino; i gda je pognalo, se je postišilo, ar ne melo vlage. Drugo je spadnolo na sredi med trnje; i trnje, ki je z njim zraslo, ga je zadušilo. Drugo je spadnolo na dobro zemlo i je zraslo i obrodilo stoteren sad.“ Gda je to govorio, je zakričao: „Što ma vūha za poslušanje, naj poslušaj!“ Njegovi vučeniki pa so ga pitali, ka pomeni ta prilika. On jim je pravo: „Vam je dano razmiti skrivnosti božega kraljestva, drugim pa se davle v prilika, da gledajo, pa ne vidijo, i poslušajo, pa ne razmijo. Prilika pa to pomeni: Seme je boža reč. Šteri so poleg poti, so tisti, ki poslušajo, nato pa pride vrag, i vzeme reč iz njih srca, da ne verjejo i se ne zveličajo. Šteri so na pečini, so tisti, ki z veseljom sprejmejo reč, gda jo čujejo, — pa nemajo korenja; nekaj časa verjejo, ob časi skušnjave pa odpadnejo. Seme pa, ki je spadnolo med trnje, so tisti, ki žujejo, pa idejo i se v skrbeh i bogastvi i nasladnostih življenja zadušijo i ne obrodijo sadu. Ono pa, ki je v dobroj zemli, so tisti, ki reč čujejo i ohranijo v dobrom i plemenitom srci i obrodijo sad v potrpljenju.“

„Sejavec je šo sejati svoje seme“.

Tak se mi vidi, ka je naš Zvečliar povedao dnešnji priliki v tolažbo sejavcom bože reči. Povedati nam je šteo, ka je ne zmerom sejavec kriv, či seme njegove reči ne obrodi zaželjenoga sada, nego, da so poslušavci sami krivi, či dobro seme božega navuka ne obrodi dobrog sada.

Vendar ne smemo biti brezi skrbi i misliti, ka smo že vse učinili, ka smo bili dužni učiniti, či smo druge učinili pa na dobro opominali. To je ne zadosta. Posebno mi duhovniki, učitelje pa stariše moramo biti pametni sejavci. Pameten sejavec gleda, kam vrže seme, odbira dobro pripravljeno zemlo, pazi na setvo, jo čuva pred plevelom. Tak morejo n. pr. delati stariše pri vzgoji dece.

Zemlo nam je Bog dao, da jo obdelavemo. Zemlja je pa ne vsešerom vednako dobra. Tudi tvoje duhovno polje, tvoje deco ti je dao Bog. Tudi tej so ne vsi vednake nature. Edni so bole razumni kak drugi, nešterni so krotkejši, drugi bole živi, edni so pokorni, drugi uporni. Niti dva sta si ne vednaka v vsem. Zato moreš spoznati vse te različne nagnjenosti pa pri vsakšem pravilno i pametno ravnati, da slabosti odstraniš, ka je pa dobroga v njih, vtrdiš.

Polodelec ma rad svojo setev bliži doma, ka jo tak lejko večkrat vidi i brani pred škodov. Tak majo dobri stariše radi svojo deco pred očmi, da pazijo nad njimi pa hitro odvrnejo vsakšo nevarnost. Svoje dece ne puščajo z doma v kraje, gde bi se njim pokvarila.

Sejavec pa more tudi sejati v pravom časi. Či bi što sejal ali sadio pred časom ali prekesno, ne bi nikaj pridelao. Tudi mladino trbe učiti v pravom časi, to se pravi, že zamlada. Mnogi zamudijo pravi čas, rekši, dete ešče ne razmi. Glej, kak delaš s pšenicov i žitom? Že v jeseni, pred zimov jo posejaš, čiravno znaš, ka ti tisto leto ne prinese roda, nego drugo leto. Tak delaj z detetom. Navajaj ga na dobro že od gingavih let, da se tak navadi, vtrdi v lepom redi krščanskoga življenja. Tak bo tvoje dete, ki je zdaj gingavo, za par let prišlo v dobo grešnoga poželenja, v vsefele neprilike i skušnjave. Premagalo bo vse, či ti stariš posejaš v pravom časi v njegovo srce i pamet seme krščanskih jakosti.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Žizki. Častite šolske sestre pripravljajo s tečajnicami gospodinjstvo nadaljevalne šole in s pomočjov igralcov Prosvetnoga društva celo tri igre:

„Pri Brodnikovih“, „Guvernanta in Špela“ in komičen prizor „Kmet in fotograf“. Igrali bodo na fašenkovo nedelo dne 23. februara v Našem domi v Črensovcih. Igre so poučne, zednim pa smešne, da se bote iz srca nasmejali. Na svidenje!

Naročnikom v Canadi naznanjamo, naj naročino za Novine i Marijin List dajo prek Tonai Jožefi 33. Lancaster Str. Hamilton, Ont. On nam bo dostavo naročino. Vsaki plača za Novine i Mar. List tri dolare, ki pa ma samo Mar. List, pa plača en dolar. Peneze pošlite v čeki ali dolaraj.

Na podporo Novin je darivao Dr. Kočar Jožef, ap. sodnik, Zagreb 50 Din., N. z Filovec 20 Din. Bog plačaj.

Smilenost ga je rešila. Pred kratkim je darivao bivši ravniteo Slavonije za šume g. Jungwirt 1000 Din. na Dom sv. Frančiška. Isti den se je pelao z avtom v Zagreb. Gda se je pelao proti Varaždini, je avto ta vrgo ednoga gluhtonemoga človeka i se za-

vdaro v most pa se vkup spotro. A gledajte plačo smilenosti. Gluhtonemi je dobo samo malo poškodbo, drugi pa nikšo ne. Vsi so pripoznali i predsedniki odbora javili, da jih je dober Bog strašne nesreče rešo zavolo smilenosti izkazane do njegovih siromakov.

Žizki. Grdo bitje je bilo pri Hozjanovih, po domačem pri Brnjakovih, kje se je sin oženo. Potepačje so prišli k gostivanjskoj hiši, goste plūskali, eden Črensovčar je celo tak drzen bio, da je stopo v gostivanjsko hišo i na sredi med gosti ednoga splūskao. Strašna kultura.

Oženila se je naša naročnica v Franciji. Balažić Marta, dugoletna naročnica se je oženila v Franciji i vzela je g. René Harlicota, ki je pismo-noša (factem) v Viglaini. Mladomi pari želemo vse najbolše od sv. Družine.

Minoritski samostan v Ptuj sprejema dobre mladence za brate. V poštev pridejo dečki od 16 leta naprej, ki so se navčili kakše obrti i želejo po zgledi sv. Frančiška v molitvi ino deli posvetiti Bogi svoje življenje v samostani. — Prošnja za sprejem naj se pošle na: Predstojništvo minoritskoga samostana v Ptuj. Zraven naj se priloži zdravniško svedočanstvo, izjava g. župnika ali kaplana

Politični pregled.

Naš parlament. Kak znano, izhajajo poslanci zdajšnjega našega parlamenta ešče iz volitev, štere je vodo Jeftič. Kak so se tiste volitve vršile, tudi znamo, zato se nikaj ne čudivamo tistomi srbskomi poslanci, šteri je pravo, da je v tom parlamentu samo telko resničnih zastopnikov ljudstva, zelko ma on prstov na ednoj roki. Vsi drugi so se pa dali zvoliti za poslance prej samo zato, da bi sebi dobiček napravili, ne pa narodi. Zdajšnja vlada, štera ma namen ljudstvi pomagati i počasi pripraviti narod na slobodne volitve i na pravo, demokratično vodstvo v državi, bi rada s tem parlamentom konči tak dugo delala, da bi lahko izglasala najvažnejše zakone i začnola velka javna dela v državi, s kem bi bilo narodi jako pomagano. Večina poslancov odobrava to vladino politiko i je pripravljena vlado v tom podpreti, vnoči med njimi, posebno ešče naši slovenski demokratični poslanci, pa delajo vse, samo naj bi mogli vlado v njenom deli za narod, kak najbolje zavreti.

Z lopaticami v parlament. Naš parlament je začno zasedati 3. febr. i ma na dnevnom redi sprejetje novoga proračuna. Najvažnejše zasedanje vsakšega parlamenta je ravno sprejetje proračuna, zato so vsi čakali, da bodo tisti poslanci, šteri so z delom zdajšnje vlade ne zadovoljni, gučali največ proti proračuni. Vidi se pa, da del zdajšnjih poslancov kaj pametnoga ne bi znao povedati proti zdajšnjoj vladnoj politiki, zato so si prinesli v parlament male lesene lopatice, male škrbetavke i drugo ropotijo, pa gda se je zasedanje začnolo, te so tej poslanci takše rogatanje z lopaticami po klopeh pa takše reglanje napravili, da je v parlamentu spoj nišče nikoga nej čuo i so ne mogli nikaj delati. To je trajalo skoro tri dni, dokeč je predsednik parlamenta ne vse vkup domo poslao i se je 10. februara začnolo novo zasedanje. V parlamentu so prej pri tom deli bili najbolje glasni i so najbolje znali rogatati ravno naši slovenski demokratični poslanci. Zvūna parlamenta je pa stalo vnoči srbskoga naroda, pa so si zgučavali, kak se ta velka poslanska deca znajo lepo špilati za naše peneze.

Pūstite naš narod pri miru! Nikaj ne bi pravili, če bi videli, da se za Mačkovo gibanje navdušujuje naši domači, pošteni ljudje. Ž njimi bi se mirno i razumno pogučali, povedali bi eden drugomu ka je prav i ka je ne prav, pa med nami nigdar do nikše svaje ne bi moglo priti, če mammo vsi poštene namene. Če pa što, šteri je niti ne naš domačin, niti nemremo od njega na sveti ne vemo kelko dobroga povedati, šče naš narod se ali ta zapelavati, te je naša dužnost, da povemo vsakšemu, ka njemi ide. Preminoči tjeden so ništerni Mačkovi agi-

tatori, od teh skoro niti eden ne bio naš domačin, začnoli naše ljudi prigovarjati, naj pridejo v Soboto, gde bo velki mačkovski shod. Pripravljali so se cilo iz Ptuj, Lotmerka i Čakovca, da pridejo na te shod, če bo od oblasti dovoljeni ali ne, to je njim vseeno. V istini je pa kakšega mačkovskoga shoda oblasti niti nišče ne prijavo i je šlo ništernim nedomačinom gotovo samo za to, naj bi naše ljudstvo napelali, da bi v Soboti kakše nemire napravilo. Tak bi se znalo zgoditi, kak pred časom v Lotmerki, gde so nedužni gori plačali, hujskači so pa srečno vujšli. K sreči naše ljudstvo vse takše agitatore že dobro pozna i v nedelo je nišče v Soboti niti pitao ne, gde naj bi se kakši mačkovski shod vršo.

Gda bodo volitve? Vnoči se spitavlejo, če ešče nedo volitve, gda se itak jasno vidi, da vlada s tem parlamentom nede mogla delati i je kšenki vsakše čakanje, da bi se većina poslancov, šteri so bili od Jeftiča zvoljeni, zdaj obrnila k toj vladi i delala s tov vladov. Na takše pitanje se lahko odgovori, da bo zdajšnja vlada učinila vse, naj samo našemi ljudstvi na kakši šteč način lahko pomaga v teh teških časih. Če bo lahko delala s parlamentom, te ne bo novih volitev, če pa s tem parlamentom ne bi mogla delati, te se lahko troštamo volitev okoli junija.

Banovinski svet bo zasedao od 17. februara naprej v Ljubljani. Na to zasedanje odpotujuje naši novi banovinski svetniki gg. Klekl Jožef iz Črensovec, Bajlec Franc iz M. Sobote i Bačić Franc iz G. Lendave. Glavni predmet banovinskoga zasedanja bo obravnavanje novoga banovinskoga proračuna, spremembe uredbe o občinskih uslužbenih i sprememba uredbe o volitvaj občinskih odborov. Na dnevnom redi bodo vnoči pitanja, štera bodo zadevala tudi našo krajino, zato želimo našim gospodom bankskim svetnikom, da našo krajino srečno i uspešno zastopajo v Ljubljani.

Od zadnjih učiteljskih pomes-titev piše „Slovenec“, da je bilo v našoj banovini premeščenih vsega 274 učitelov i učitelice. Od teh je bilo premeščenih 166 na lastno prošnju. Od drugih so bili premeščeni vnoči, štere so prvejši J. N. S. mogočnjaki pregnali kam v južno Srbijo, komaj zdaj nazaj v domače kraje, ali so pa moža i ženo, šteriva so prvejši mogočnjaki raztirali, nazaj vkup dali. Vnoči učitelje so pa bili premeščeni zato, ka so na dozdašnjem mestu zavolo slaboga obnašanja več ne smeli ostati. Vnoči z med teh bi po zakoni sploh morao zgūbiti službo, bio je pa samo premeščen, ka je za njega ešče itak dobro. Krivica se je pa nikomi ne zgodila.

o lepom oponašanji, zadnje šolsko spričevalo i svedočanstvo od končanoga včenja kakše obrti.

Obrtno listino je zgūbila Špilak Marija od Lipe i to 3. februara od Lipe do Sobote. Ki jo je najšeo, naj jo lastnici vrne pod Lipov hš. 36. Ki jo prinese, dobi primerno nagrado.

Naročnikom v Franciji i njihovim domačim naznanjamo, da do konca februara morejo plačati naročino. Ki je ne plačajo, njim liste stavimo.

Beltinci. Med našov i tōrjanskov poštov (na gančanskom hatari) je bio pritrngani i odnešeni telefonski drot okoli 240 metrov. Pa na hasek občini. I tak je bila zveza prekinjena dva dni.

Gančani. Dobro sta se začnola prinasi širiti lista „Ljudska pravica“ pa „Slovenska zemlja“ lejko se vūpamo, da nam ostale, „slabe liste“ izpodrineta. — Preminoči tjeden so se već dni držali prinasi žandari, pa nevemo, zakaj. Več smo pa mirni ljudje.

Odranci. Pri nas je kokošeča tatvina na dnevnom redi. Pred kratkim je zmenkalo 51 kokoši. Tatje so tak nesramni i pūtarje ž njimi vred, ka so v adventi vūpali na našem pokopališči nakladati spokrajene kure.

Naročnike i širitele Marijinoga Lista prosimo prav lepo, naj nam včasij javijo, keliko Marijinih Listov naj pošilamo i komi naj je pošilamo. — Vredništvo M. Lista v Črensovcih.

Nova meša č. g. Žizek Karola bo 19. aprila, to je prvo nedelo po Vūzmi v Lotmerki. Na belo ali sprevodno nedelo je nova meša v Lotmerki, drugi den, 20. aprila pa novomešnik ponovi sv. mešo v rojstnoj fari, v Črensovcih.

K članki „Naše domače reči iz starih časov“. Na „Lucijine“ hodijo mlajši pojbičje od hiše do hiše, vsakši posebi, se potegne pod sto ali posteo i kokodače, nato pa moli, naj bi kokoši telko znesle kak je vlasi na njegovoj glavi (Gorički kot, Serdica). „Božoj dogi“ (mavrici) pa pravimo: „Sveti Peter rog nastavo“. Novo leto pa naši gorički Nemci, to se pravi: njihova deca hodijo od hiše do hiše i želejo: „F. isch, gesund, ganzes Jahr rund und gesund: ich wūnsche Euch glūckliches neues Jahr“ (friški zdravi, celo leto okrogli i zdravi, želem vam srečno novo leto); mogoče so povzeli po slovenskom besedili, ki je v začetki enako.

Jugoslovani v tūjini. Po naj-novejših poročili je v tūjini 2.175.000 Jugoslovanov. Med njimi je Slovincov 350.000, ki so razkropeni po vsej krajji sveta. V preminočem leti se je od 1. januara do 30. septembra izselilo 9.277 Jugoslovanov, v tom časi pa jih je prišlo domo 3.684 ljudi. Iz naše banovine se jih je izselilo 325.

Izseljeniška vōra v „Radio Ljubljana“. Družba sv. Rafaela, ki s svojim predsednikom frančiškanom Kazimirom Zakrajškom telko skrbi i dela za slovenske izseljence, je zaprosila „Radio postajo Ljubljana“, da bi na mesec bar ednok priredila izseljeniško vōro. Te vōre bodo mele namen buditi v Slovincih prek mej svoje domovine lūbezen i navdušenje za njo. „Radio Ljubljana“ je obečala z veseljom i v kratkom vse pripravi, da bo mogla začnati s temi „izseljeniški vōrami“. — Lūbezen je pač iznajdliva!

V Hamburgi, nemškom primorskom mestu stoji spomenik, na šterom je zapisano: „Izseljevanje je strup (čemer) za vsakši narod“. Istino tej reči bridko občūtimo tudi mi, sinovi i hčere Slovenske krajine doma, šče bole pa oni, ki so v tūjini.

Sobočki grad i park kūpi sobočka občina. Vsa pogajanja za to, da bi občina kúpila grad i park, so prišla tak daleč, da je za ednok pogodba že skoro sklenjena. Pri občinskoj seji je bio že tudi guč od toga, da se preseli občinski urad v grad, ravnatak davčna uprava, pa ešče mogoče šteri drugi uradi. Guč je bio tudi od toga, da bi se v zdajšnjoj občinskoj hiši nastavilo začasno nikelko razredov ljudske šole, ar je dozdašnjja sobočka ljudska šola v strašno slabom stanju. Z druge strani so se pa čūli predlogi, naj bi občina odala zdajšnjoj občinsko hišo, staro šolo i zgradbo šolskoga vrtea, pa bi dobila za to telko penez, da bi bilo zadosta za srednj

velko ljudsko šolo. Zdaj bo občina mela v parki na razpolago lepe parcele i bi bilo dobro misliti kempre na popunoma novo šolo. Po našem mišljenju so vsa ta pitanja za sobočno občino izredno važna i zdajšnji občinski odbor, od šteroga ne vemo, če ma ravno večino občinskih volilcov za sehom, naj dobro premisli, kak bo s tem ogromnim občinskim premoženjom gospodaro, da se ne napravi kakša nepopravljiva napaka i škoda za občino.

Delavski dom. Vsi krediti za zidanje delavskoga doma so na intervencijo naših ministrov zdaj na razpolago i bi se lahko z zidanjem včasih začelo. Šlo se dolgo časa za to, gde naj bi te delavski dom stao. Zdaj, gda je občina že kupila grad i park, je tudi to pitanje rešeno tak, da bo novi delavski dom zidani na mestu zdajšnjega gostanovja prek Nemcove trgovine na Aleksandrovoj cesti.

Čestitamo. V Soboti sta se zdala g. Zrim Joško občinski uradnik i gdična Marija Wolfarth, uradnica v sobočkoj bolnici. K poroki tudi mi čestitamo.

Vino, plesi i madjaronstvo. Mi smo v zdajšnjih teških časih načelno proti vsem plesom i proti vsakšemi veseljačenju. Či pa ništerni ljudje v zdajšnjih časaj ešče izda precipe nez majo i se ščejo nikelo poveseliti, mi proti tomi niti reči ne spregovorimo, če je veselica dostojna. So pa ljudje, šteri hodijo po veselica, ne da bi se z drugimi mirno i dostojno veselili, nego najbrž samo zato, da bi na veselici izžvali svajo. To so navadno ljudje, šteri se po različnih veselica znajo strašno junaške pa korazne delati, če pa gde na samom s kem vkup pride, te pa vsakšo plüsko i brco ponižno gori zemejo. Na navadnih veselica se navadno začne svaja tak, da dečko dečki figo pokaže, po tom se pa začneta oba božati s koleki ali z noži. Na boljših veselica, kak je mammo mi v Soboti, tam se pa svaja začne s tem, da se začnejo edni po narodnih prsih kučti, drugi pa morajo potom včas pred temi narodnjaki na zadnji del tela spadniti. Če pa pred takšim narodnjakom nišče nešče na zadnji del tela spadniti, te smo pa naednok mi vsi madjaroni. Na konci pa takši narodnjak odide od nas, odked je prišao, mi pa ostanemo tu kak smo bili, za njim pa niti ne pošnofamo.

Samo 5 ali 10 Din. Če zakadiš ali zapiješ mesečno 5 ali 10 Din., nimaš od tega nič. I če zakadiš i zapiješ mesečno 50 ali 100 Din. imaš od toga ravnotako — nič. I če bi zakadil ali zapil 500 ali 1000 Din. na mesec, bi imel od toga — nič. Če pa se pri Karitas zavaruješ za slučaj smrti za mesečnih 5 ali 10 Din., glej, ko boš imel od tega! Če si star 15—19 let, ki se zavaruješ i boš skoz 30 let plačeval mesečno 5 Din., se izplača v slučaju smrti 2530 Din. Če boš plačeval mesečno 10 Din., se bo izplačalo 5060 Din. Če si star 25—29 let i boš plačeval skoz 20 let mesečno 5 Din., se bo izplačalo 1990 Din. zavarovalnine. Pri plačevanju 10 Din. se bo izplačalo ob smrti domačim 3980 Din. Če si star 35—59 let i boš plačeval 5 Din., bo znašala zavarovalna vsota 1480 Din. Ali po vsem tem more kdo reči, da se ne more zavarovati, ker nima denarja? Mirno lahko rečemo, da ni takega cloveka, izvzemši brezposelne, ki nimajo zaslužka i so navezani na podporo drugih. Kdor je zdrav i dela dan za dnem, zasluži toliko, da bo na mesec mogel pogrešati 5, 10 i še več Din., ki jih bo plačeval za zavarovanje. S tem neznatnim plačevanjem bo naredil sebi i domačim veliko dobroto, ker bo zagotovil za slučaj smrti za kritje raznih izdatkov večjo ali manjšo vsoto. Zavarovanje pri Karitas je najprimernejši način štednje. Iz vplačavanja neznatnih vsotic zraste po več letih precejšnja vsota. Glede načina zavarovanja ni nobenih težav, ker ima Karitas skoraj v vsaki župniji zastopnika, pri katerem se lahko vsakdo oglasi. V Slovenski krajini se lahko zglasite pri Šinko Jožefu v D. Lendavi, ali pri Rous Štefanu v Beltincih, ali pri Skalar Jožici v M. Soboti. V Mariboru (Orožnova ulica 8) ima Karitas svojo podružnico, ki je tudi vsakemu na razpolago. Pritrčajte si mesečno samo 5 ali 10 Din. i rešili bodete sebe i domače velike skrbi!

Nekakim se ne vidi, da „Novine“ včas iz te ali one vesi prinesejo kakši glas, ki je tistoj vesi ne ravno v čast. Povedati moramo, da „Novine“ same najbolje boli, gda na svojih straneh morajo nositi po šorkom sveti daleč ta v Francijo i Ameriko takše slabe glase. One bi najraj bile, če bi mogle naše vesnice samo hvaliti. Da jim pa naši vesničari sami ne dajo te prilike. Te že kaj takšega napravijo — največkrat mladina, na

štero stariše zadosta ne pazijo — ka ne morejo i ne smejo pohvaliti. Pa tudi če karajo, včinijo to iz lübezni, da nas od slaboga odvrnejo.

Lendava. Šolski uprave g. Gorišek se je v tork odsele iz Lendave na drugo mesto, kama je premeščen, v Hotič pri Litiji.

Nesreča se je zgodila v Lendavi na vogli pri davčnoj upravi. Pálova žena iz Doline se je z biciklinom zaletela v vogeo hiše i je dobila na glavi tak močne poškodbe, da se bori s smrtjov.

Gor. Lendava. Preminoci teden smo obhajali odhodnico od učiteljske službe v pokoj našega dugoletnoga šolskoga upravitela g. Tomori Ludvika, šteri je 28 let prinas verno i požrtvovalno vršo službo šolskoga upravitela i zednim cerkvenoga organista. V njegovom pokoji njemi želemo še duga leta preživeti med nami i v nadalnoj službi kak kantori. Da vzememo nekaj mnloga iz življenja našega gospoda Tomori bačija. Gospod Tomori se je rodio v Rankovcih leta 1881. V gimnazijo je hodo v Sombathelji, v učiteljske pa v Čakovci. Po izpiti učiteljstva je bio nameščen na Tišino, gde je služo približno pol leta. Kak mladi školnik i strašno nadarjeni pesmar i organist si je več slovenskih cerkvenih pesem prineseo iz Slovenije. Ka pa tistikrat njegovim školnikom tovarišom ne bilo po voli, ar so gledali v tom, da širi bole slovenskoga düha. Da bi njemi bodočnost ne bila prekrajšena, se je na prigovarjanje drugih tovarišov dao prenesti na Madjarsko v občino „Koka“. Tam je služo 6 let kak školnik. Kak je pa pred 28 leti pri Gradi bilo razpisano mesto za školnika i organista, je vložo prošnjo na razpisano mesto. Med večimi prošniki je bila ugodena prošnja g. Tomora. Leta 1914 je tudi naš Tomori bači mogo tako v bojno. Že istoga leta 1914 novembra 7 je prišeo v rusosko ujetništvo pri Ivangrodi. To ime se še večkrat sliši med nami, celo med tistimi, šteri so si mogli pete odnesti pri Ivangrodi. V ujetništvu je bio v Sibiriji, kak sanitetni dvorjenik v bolnici našim i rusoskim oficerom. Leta 1918 maja je pa bio izmenjen kak invalid, vse izmučen brez oka i dozdej brez invalidnine. Vse to smo v kratkom povedali, vidili smo pa, kak dugo i težko pot je že prehodo naš gospod Tomori. Naj svoja leta v pokoji preživi v miri i zadovolnosti.

Lurd (11. februar 1858)

Žena, ognjena s suncom, mesec pod njenimi nogami, na njej glavi venec dvanajsterih zvezd, je blesk večne svetlosti, gledalo brez zamazka. Slavijo jo vsi narodi, belo golobico skalnatih višin, obsijano z višinskim suncom. Mlada, v snežnobeloj obleki s plaščom, siv pas, bosa noge zlata roža krasí. Siromaško deklico vči, kak se naj prekriži i ž njov skupno moli rožni venec. Nasmehne se, kda jo deklica škropi z blagoslovenov vodov. Petnajst dni moli Devica z deklicov za grešnike, deklica zemlo polübla, duhovniki naj skrbi, da se cerkev zgradi. Izpod peska bo pritekla oživlajoča voda.

Na den Oznanenja je oznanila: roke je pritegnila na prsi, oči je povzdignola v nebo (spodobno je včino Njeni Sin, kda je nastavlao Oltarsko Svestvo!): „Brez zamazka sem prijeta.“

Izpod piščavskoga peska je pritekla „živa voda“, ki jo vnožine raznašajo po celom sveti. V piščavi stoji mogočna Gospa, naslonjena na Križanoga Sina, sama se topeč v bridkosti, ki je neizmerno morje ne izmeri.

Kak iz paradizoma reka, izvira tu zdravilni potok i hladilni. Naša prva Sestra je kak zaprti ograd, zapečaten vodnjak, ki vendar daje močno vodo čistim.

Iz skalovja je pritekla voda kak iz pečine, po šteroj je vdaro Mozeš, mala nežužna deklica Bernardka z rožnim vencem.

„Napravimo pomočnico, Njemi spodobno!“

Pomočnico kristjanov, Ježuši spodobno, kda je pravo: Pridite k meni, vi obteženi, olejšao vam bom.

Ona za Njim ponavlja, Notre

PO SVETI.

Rusija. Sovjetsko čiščenje. Sovjetska vlada je v svojoj brigi za „srečo“ ruskoga kmeta ne prišla do toga, da bi se brigala za medvede i vuke, šteri so se silno razmnožili po logaj. Kda so vsi ječali pod težkočov raznih boljševiški naredb, so edino zverine živale svojo slobodino. Nej je bilo časa za lov; trbe je bilo rušiti cerkve, moriti nežužne ljudi i razdvajati družine.

Zjedinjene države: Katoliški Črnci. Od 13 milijonov Zamorcov, šteri prebivajo v Zjedinjeni državaj, je samo 250 jezera katoličanov. Okoli 5 milijonov je protestantske vere, a drugi so brez vsake vere. Med katoličanskimi zamorcima dela zdaj okoli 300 duhovnikov i 1100 sester, šteri majo 210 cerkvi i 205 šol z več kak 35 jezera deee.

Zjedinjene države: Roosevelt — *prostozidar.* Zanimivo, a za nas neveselo vest prinašajo novine o predsedniku Zjedinjjenih držav Roosevelti. Pred nekaj tedni so ga slovesno sprijali v „hiši“ velke *prostozidarske lože* v New Yourki. Pri toj priloznosti so sprijali v ložo tudi njegoviva dva sina. S tem je Roosevelt pokazao svoje mišljenje. Šest mesecov je odklanjao delegacije Kolumbovih vitezov, šteri so se njemi javili z željov, da bi njemi prikazali težko stanje meksikanskih katoličanov. Nazadnje je nje sprijao, z nikšov zvünesnjov lübeznišov, z lepimi oblübamí, a to je ostal samo na papiri. Do dnes — a minilo je od tistoga časa več kak pol leta — se ne

Osebni glas. Preminoci tork se je odselo iz Lendave učiteo g. Horvat Izidor s svojov gospov na svoje novo mesto k Sv. Dühi pri Logatci. Gosp. Horvati želimo, naj svoje veliko delavnost porabi na novom mestu Bogi na čast i našemi narodi na hasek.

Premeščen je tudi upravnik pošte g. Žgur. Na njegovo mesto pride nekša gospodične iz Ljutomera.

V Lendavo je prišla za učitelico ga. Pečnik Angela, dozdej učitelica v Centibi. Centibska mladina, štero je že 10 let včila i vzgajala, ohrani gospo v najlepšem, nezabnom spomini. Bila jim je najpre samo učitelica, nego tak kak prava mati. Gospej Pečnikovoj želemo v Lendavi obilo božega blagoslova v težkom učiteljskom deli. Naj se med nami dobro počüti.

Dame „de Lourdes“ (Naša Gospa „obteženih“), olejšala vam bom!

Zato „bodi vsikdar pozdravljena, proslavljena, lüblena ino zezavana, o lüba nebeska mati Marija, ki s tak velikov lübeznišov izlevaš obilne milosti čez odlukovano Votlino v Lurdi, ki si jo posvetila s svojimi prikazanjí. Ostaní vendar vsikdar naša Mati, naše Viüpanje, naša Tolažnica tu spodkar i naša Kralica v nebeskoj blaženosti. O brezmadežna Devica, mati milosrčnosti, zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov, Tolažnica žalostnih, Ti spoznaš moje zmožnosti, moje stisko, moje trpljenje, moje bolečine. Blagovolí prosim, milostno i lübeznivo pogledati na mene, svojega služabnika. S tem, da si se prikazala v Votlini v Lurdi, s tem si štelá, da ta postane kraj milosti i blagoslova, odkod ščeš nad nami vlevati dokaze svoje naklonjenosti i kje je že toliko nesrečnih najšlo pomoč ino ozdravljenje v te lovni ino duševnih boleznih. Zato prihajam pun zavüpanja ino prosim Tvojo materinsko dobroto. Poslühni, o najslajša Mati Marija mojo ponizno molitev pa se ščem, obspan s Tvojimi dobrotami, trüdití, da bom nasledüvao Tvoje jakosti, da bom ednok tudi vreden biti deležen Tvoje večne slave — Amen.“ (Cerkvena molitev).

Veliko znamenje naših dni, močna Žena v Franciji, kje se je lani zaključo jubilej Odrešenja, 1900 letnica daritve na Kalvariji, z daritvijov svete meše v Njenoj votlini, ki je bila kak Ministrantka pri krvavoj daritvi na križi pa še zdaj ne néha biti navzoča pri vsakoj nekrvavoj ponovitvi po celom sveti, vsaki trnotek, na mnogih krajih.

niti geno v korist preganjanih katoličanov v Meksiki. Ob priliki njegove volitve za predsednika, so njemi dali katoličani precl milijonov svojih glasov. V njega so polagali veliko vüpanje. So pač ne znali, ka se skriva za njegovimi lepimi rečmi. — Prostožidari so velki nasprotniki katoličanov, nasprotniki kršćanske vere. Zdrüžüjejo se v tajna, skrivna društva — lože je zovejo.

Službena nāznaniła.

Krajevna protituberkulozna liga v Murski Soboti je v smislu navodil protituberkulozne zveze v Ljubljani sklenila, da se bodo odslej pregledali v dispanzerju — brezplačno: 1. Člani OUZD z napotnico pristojnega uradovaga zdravnika, 2. siromašni, ki to dokažejo z ubožnim spričevalom in podpisom banovinskega zdravnika, da je pregled v dispanzerju potreben. Vsi drugi morajo pred preiskavo pristopiti kot člani Protituberkulozne lige in plačati letao članarino Din 12, katero se rabi za delno kritje stroškov, ki nastanejo radi uporabe laborat. materijala, elektr. toka ter rentgena.

Prisiljeni smo bili to storiti, ker se javijo posamezniki, ki nimajo niti sledu bolezní na pljučih in s tem izkoristijo brezplačen rentgenski pregled. Dispanzer se vzdržuje iz prostovoljno nabranih prispevkov (članarine) in skromni zneski ne dopušćajo, da bi se popolnoma brezplačno pregledovali tudi tisti, ki so zmožni prispevati dispanzerju letno Din 12. Ponovni pregledi onih, ki so plačali letni prispevek ter njih svojcev, je v letu brezplačno. **Vodstvo dispanzerja.**

Pošta.

Žižek Ivan i Gabor Pavel, Ivanci. Pri najboljšoj voli ne moremo v celoti objaviti zaproseno, ar 1) tudi pred tem poslano ne smo objavili v celoti; 2) ar ne prostora; 3) ne smemo dovoliti svaje; nego miriti moramo i 4) ar ka sta prestela, tisto vse ma v sebi, ka je za odgovor potrebno i vse pojasni. Ne žalitve, ne svaje, mir i pomoč more kat. list deliti, zato ne želita več. Gđa dobimo na to odgovor, napisano objavimo. — **Ne podpisani Beltinčar.** Pritožba se samo te prečte i vzeme gor, če se podpisate. Za podpisava ime se ne zvedí. **Goričanec Štefan** isto povemo. Pravo svoje ime podpisí i te mo si samo dale gućali. **C. A. Petanjcl.** Zavolo pojava se zglaší meseca maja. **G. T. Gradšće.** Prav ste napisali, prošeno bo vsaki den.

IZJAVA.

Podpisani Žban Janoš, Filovci hš. 7 izjavlam, da nikdar nesam pristopo k opoziciji dr. Mačka i Gašparić Štefan od Lipe nesamdao tozadevne izjave, gda je pri meni hodo. **Filovci, 8. febr. 1936. Žban Janoš**

VABILO.

V nedeljo, dne 23. febr. 1936 ima Hranilnica in posojilnica v Beltincih, r. z. z n. z. svoj 11. redni občni zbor ob 3. uri popoldne po večernicah v posojilniški prostorih s sledećim sporedom:

1. Zapisnik. 2. Poročila načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1935. in 4. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ob navedeni uri ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje v istih prostorih in z istim programom drug občni zbor ob vsaki udeležbi.

K obilni udeležbi vabi **ODBOR.**

VABILO

na X. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Dolnji Lendavi, registrovane zadruge z neomejeno zavezom, ki se bo vršil v nedeljo, dne 1. marca 1936 ob 3. uri v zadrüžni pisarni na župnišći v Dolnji Lendavi.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskoga zaključka za leto 1935. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenom času, vršil se bude pol ure kasneje drugi občni zbor, ki bude veljavno sklepal ne glede na število navzoćih clovov. **N a č e l s t v o.**

KMETJE, PAZKA! Zmenjavam vsikdar tikveno, sunčeno i repično seme, lüpano ali celo po najvišijih % za olje. **Sagadin Jožef, trgovina, Beltinci.**

Banque S. Baruch et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrší vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 8064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. **24-17**